

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

zmieniony

Renowacja wnętrza kościoła parafialnego pw. św. Stanisława BM w Wilczyskach, gm. Bobowa.

Lokalizacja: dz. nr 120503_5.0007.228/2 . Rej. zab. A-202 z 25.11.1976 (NSz)

Fot. 1 - Kościół drewniany z XVII w. przebudowany w 1872 r. kryty gontem.

1 - Opis zabytku

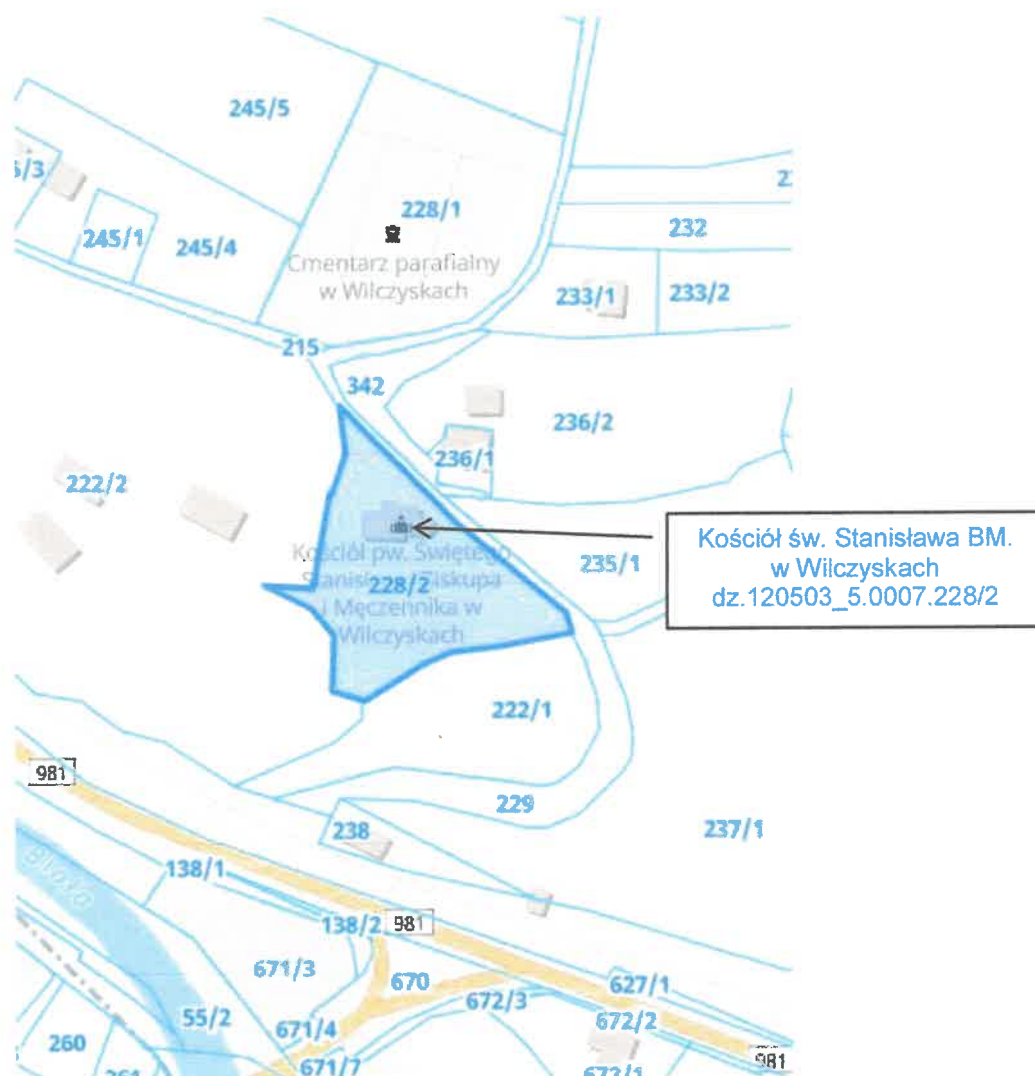
Kościół drewniany ze ścianami konstrukcji zrębowej z XVII w kryty gontem ze ścianami oszalowanymi, odnowiony w 1872 r. Dachy dwuspadowe nad prezbiterium, nawą, kaplicą i przedsionkami, nad zakrystią dach pulpitowy. Nad prezbiterium wieżyczka z latarnią na sygnaturkę, zwieńczona hełmem ostrosłupowym, pokryta blachą. Na zewnętrznej ścianie prezbiterium umieszczona jest barokowa grupa Ukrzyżowania z XVIII w. Przy nawie od północy kaplica zamknięta trójbocznie. Od zachodu i południa przedsionki wejściowe.

Wnętrze w całości deskowane pionowo deskowaniem przybitymi bezpośrednio do belek ścian zrębowych Deski pokryte lakierem bezbarwnym naturalnie przyciemnionym. Strop płaski deskowany, w narożach przechodzący łukami ćwierć kolistymi na ściany.

Układ wnętrza jednonawowy z prezbiterium zamkniętym trójbocznie, od północy połączonym z zakrystią. Otwór tęczy w formie tzw. łuku w osi grzbiet. Chór muzyczny późnobarokowy z XVIII w., z wklęsło-wypukłym parapetem wspartym na dwóch słupach.

https://dziedzictwo.ekai.pl/@wilczyska_kosciol_sw_stanislaw

2 - Lokalizacja zabytku

Plan sytuacyjny – dz. ew. nr 120503_5.0007.228/2 obr. Wilczyska, gmina Bobowa (geoportal)

3 - Opis stanu zachowania zabytku

Fasada zewnętrzna, deskowanie ścian i pokrycie gontowe dachu pochodzące z 2003 r oraz podmurówką kamienną fundamentu zostały poddane renowacji w 2021 r. Obecnie stan zewnętrzny po odnowieniu przez oczyszczenie i impregnację drewna Gontoxem oraz wykonaniu izolacji i fundamentów jest dobry.

Dachu konstrukcji ciesielskiej, płatwiowo-krokwiowy w stanie dobrym, miejscowo posiada powierzchowne uszkodzenia drewna po żerowaniu owadów – wyloty kanałów wypełnione mączką drzewną.

Strop drewniany jest przyczyną przenikania zanieczyszczeń ze strychu do wnętrza przez szpary między deskowaniem sufitu.

Wnętrze świątyni posiada jednolite oszalowanie sufitu i ścian deskami jodłowymi gr. 3 cm i szerokości 25-29 cm. wykończone lakierem bezbarwnym obecnie ściemniałym.

Stołarka okienna z pojedynczym szkleniem jest nieszczelna i przewiewna, elementy drewniane szczeblin w oknach są niedopasowane z ubytkami i szparami. Ogólnie stolarka nadaje się do zachowania po renowacji technicznej i estetycznej z usunięciem elementów wtórnych.

- Ocena efektywności energetycznej budynku kościoła została przeprowadzona w „Audycie energetycznym firmy Trade-Off Tomasz Fiszer Kraków z sierpnia 2019 r w którym zaproponowano usprawnienia w zakresie:
- + Ocieplenie ścian zewnętrznych, warstwą termiczną gr. 8 cm, np. płyty PIR. (Audyt str. 18, 33)
 - + Ocieplenie dachu, wełną mineralną gr. 20 cm, np. (Audyt str. 19, 33)
 - + Modernizację dachu, ocieplenie dachu wełną mineralną gr. 20 cm. (Audyt str. 19)
 - + Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej.
 - + Zastosowanie OZE – instalacja fotowoltaiczna
 - + Wentylacja mechaniczna z centralą wywiewną i wymiennikiem krzyżowym. (Audyt str. 26)

Fot. 2
Fot. 2

Fot. 2

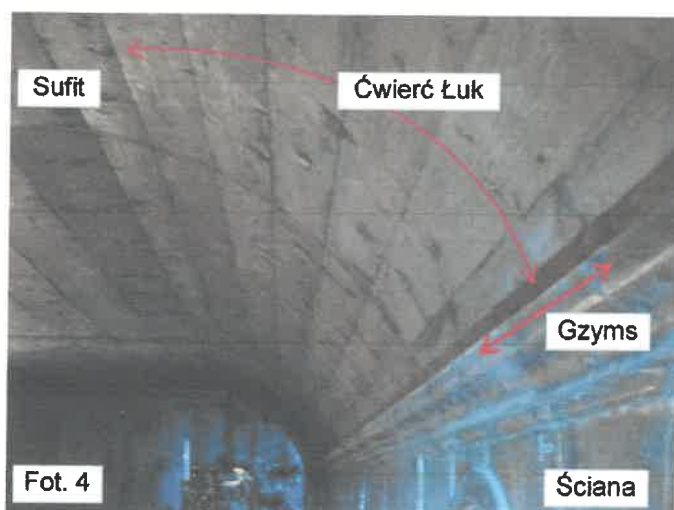
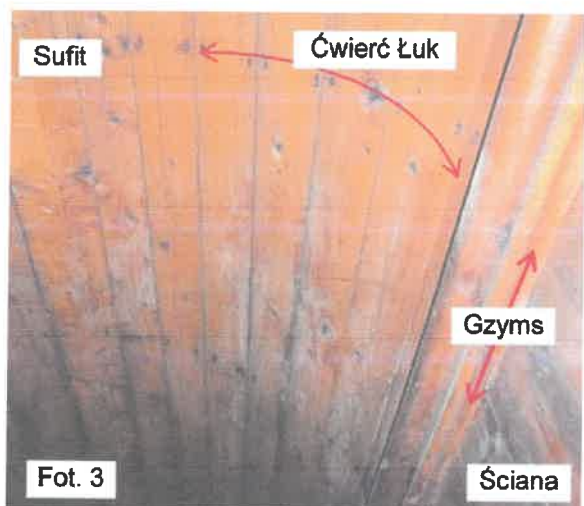
↑ Fot. 2 – Wnętrze kościoła, nawa prostokątna 9,13x15,0 m, wysokość 6,24 m, prezbiterium 11,10x 6,11m wys. 6,25 m. Kaplica boczna 3,92x4,68 m, wys.5,8 m. Ściany i sufit szalowane jednolicie deskami jodłowymi gr. 3 cm o szerokości 25-29 cm. Deski przybijane gwoździami bezpośrednio do belek ścian zrębowych. Lico desek heblowane, lakierowane bezbarwnie, obecnie zbrązowiałe ciemne od zesterzenia. Na stykach przylegania desek ścian i sufitu niedopasowanie ze szczelinami (fot.6) z których osypują się zanieczyszczenia.

Dla odnowienia estetyki ciemnego deskowanego wnętrza świątyni został opracowany „Projekt polichromii wnętrza drewnianego kościoła pw. Św. Stanisława BM w Wilczyskach” autorstwa Anna Koszarska, Kraków 2018 r., na który zostało wydane Pozwolenie konserwatorskie nr 61/2018 WUOZ Delegatura w Nowym Sączu znak OZNS.5144.17.2018.MM2 z dnia 13.03.2018 r. w zakresie cyt.:

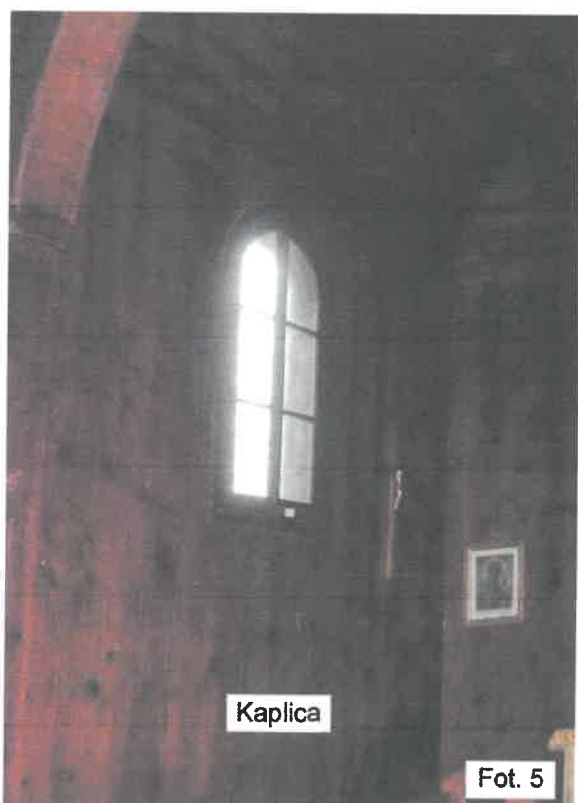
...”prac konserwatorskich przy deskach szalunkowych we wnętrzu kościoła i wykonania nowej polichromii na ścianach i stropie w nawie i prezbiterium”.

Oraz Pozwolenie konserwatorskie nr 116/2018, OZNS.5144.17.2018.MM2 z dnia 10.05.2018 r. w zakresie cyt. ...”wykonania nowej polichromii ma ścianach i stropie przedsionka i kaplicy bocznej”.

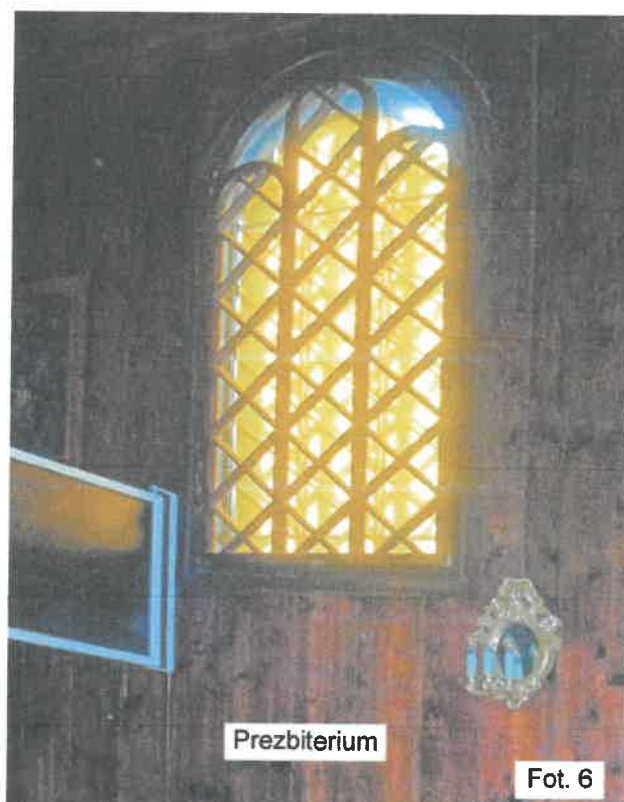
4 – Dokumentacja fotograficzna stanu technicznego (IX-2023 r)

↑ Fot. 3, 4 – Deski jodłowe szerokie przybijane gwoździami, lakierowane, odcień brązowy. Występują szczeliny na stykach desek.

↑ Fot. 7 – Okno drewniane w kaplicy. Do regulacji i odnowienia estetycznego z zaprojektowaniem i założeniem witraża ornamentalnego.

↑ Fot. 8 – Okna drewniane w nawie i prezbiterium. Do odnowienia technicznego i estetycznego z założeniem witraży.

Stan zachowania okien drewnianych jest zróżnicowany. W bardzo złym stanie są kwatery zewnętrzne zwłaszcza od strony północnej. Szklenia kwater są nieuszczelnione, a kitowanie jest spękanym i wykruszone. Również zewnętrzne listwy opasujące są mocno wyeksploatowane, popękane z licznymi ubytkami. W lepszym stanie są okna na elewacji południowej ale też posiadają elementy wtórne nakładek po naprawach.

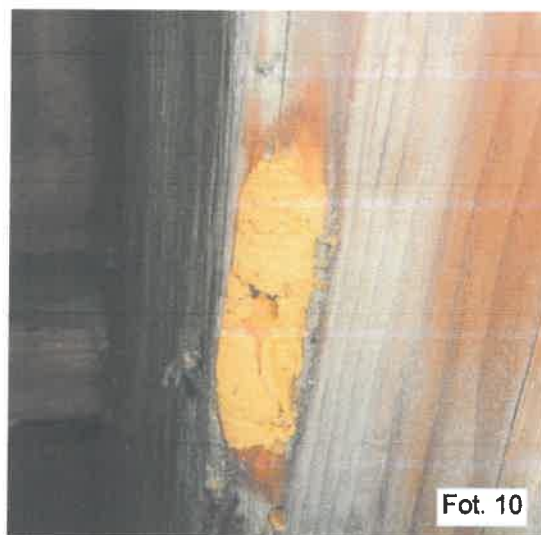
Zaleca się dobre elementy poddać konserwacji technicznej i estetycznej. Kwatery bardzo zniszczone należy wymienić na nowe według istniejących wzorów.

Ogólnie proponuje się dobre kwatery wewnętrzne przełożyć na zewnątrz. nie przewiduje się, aby okna były otwierane. Wcześniej należy wymienić szklenie na dwuszybowe.

Natomiast kwatery okienne od wewnątrz kościoła planuje się wykonać nowe bez skośnych kratownicowych podziałów. W kwaterach skrzydeł wewnętrznych przewiduje się wstawić przeszklenia barwne w górnych łukowych zwieńczeniach skrzydeł wg rys. 1.

Fot. 9

Fot. 10

† Fot. 9, 10 – Konstrukcja dachu płatwiowo-krokwiowa zachowana w stanie dobrym. Miejscowo posiada powierzchniowe uszkodzenia drewna po żerowaniu owadów – wyloty kanałów po larwach wypełnione mączką drzewną, fot. 10.

Okna w nawie i prezbiterium 1,2x2,5 m. 5 sztuk.

Okno w kaplicy 1,0x1,8 m. 1 szt.

Okno w zakrystii 1,0x1,2 m. 1 szt.

Okna w przedsionku okrągłe $\varnothing 0,85$ m. 2 szt.

Powierzchnia okien $5*1,2*2,5+1,0*1,8+1,0*1,2+2*3,14*0,4*0,4 = 19,0$ m².

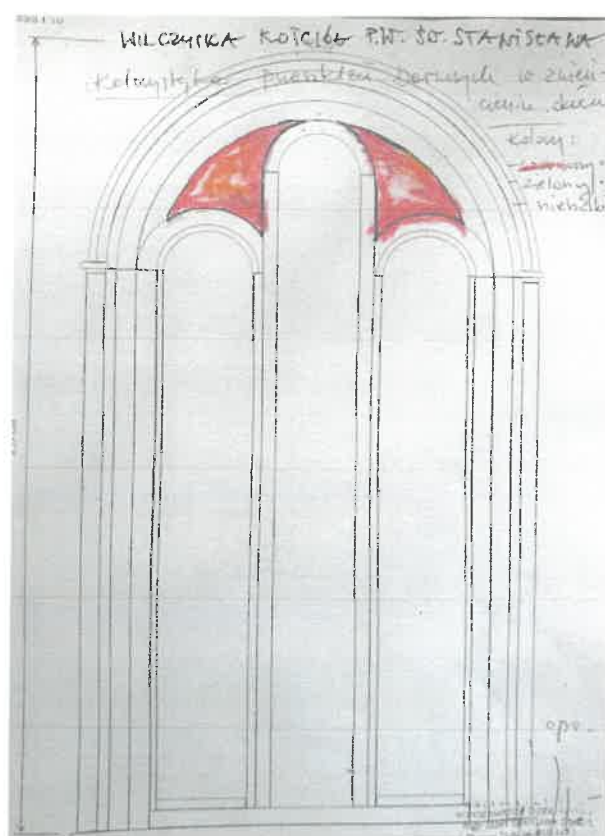
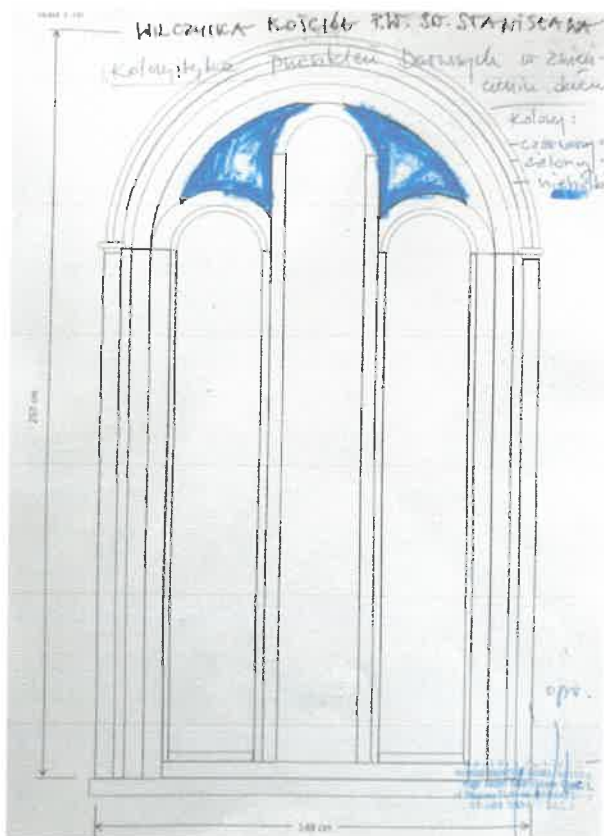
5 - Wnioski z oceny stanu zabytku

Stan techniczny budynku wzniesionego w całości z drewna, wymaga przeprowadzenia prac impregnacyjnych istniejącej substancji drewnianej i prac odnowienia istniejących okien. Racjonalny zakres działań technicznych i konserwatorskich do wykonania przedmiotowych prac zestawiono w Zakresie programu.

6 – Zakres programu

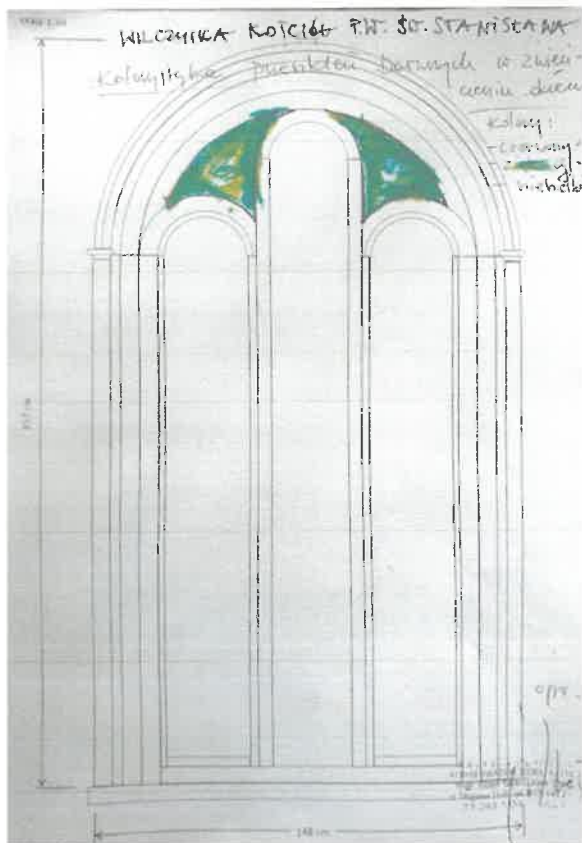
Zakres prac ma na celu poprawę trwałości zabytku oraz estetyki przy uwzględnieniu ustaleń Komisji konserwatorskiej – Protokół z dnia 4-08-2023 r (załącznik Protokół Komisji konserwatorskiej)

- a). – Renowacja techniczna i estetyczna istniejącej stolarki okiennej polegająca na usunięciu wtórnych elementów tj. krat metalowych oraz kratownic w skrzydłach okien które są zamontowane od strony zewnętrznej. Wymiana szklenia na szyby komorowe termoizolacyjne z zachowaniem istniejącej formy oryginału z zamontowaniem barwnego oszklenia w górnych partiach okien wg aranżacji rys. 1.
- b). - Oczyszczenie i impregnacja drewnianej konstrukcji więźby dachowej od strony strychu preparatem ogniochronnym wraz z dezynsekcją ognisk żerowania owadów środkiem zwalczającym owady.
- c). - Wyprowadzenie wentylacji grawitacyjnej z istniejącego otworu w stropie bezpośrednio na zewnątrz kanałem ocieplonym zakończonym żaluzją osłaniającą do wywiewu uytuowanego w pionowej ścianie szczytowej obniżenia dachu między nawą a prezbiterium, rys.2.
- d). - Oczyszczenie deskowania ścian dla rozjaśnienia wnętrza bez wykonania polichromii na ścianach. Wykonanie polichromii dekoracyjnej tylko na suficie.

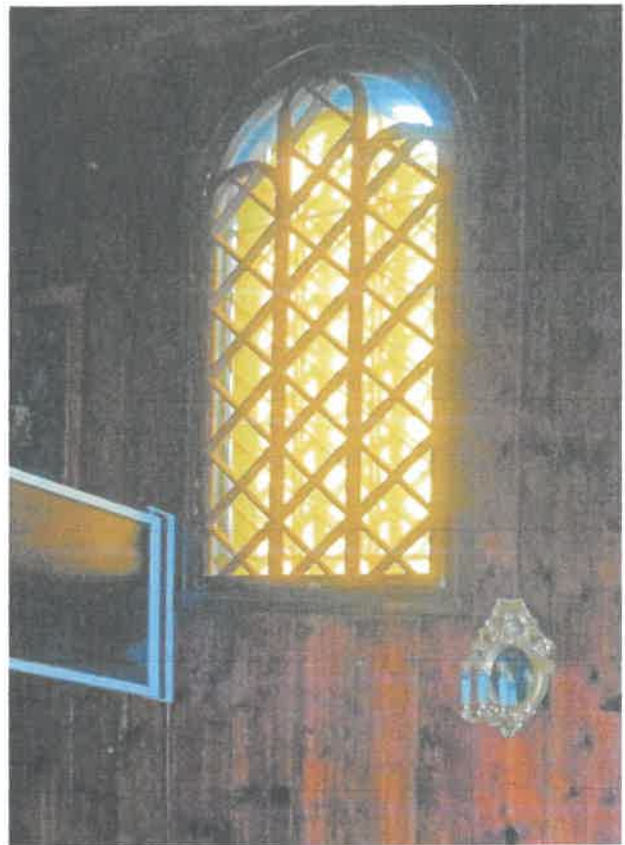

Kolor niebieski w zwieńczeniu przeszklenia - aranżacja

Kolor czerwony w zwieńczeniu przeszklenia - aranżacja

Kolor zielony w zwieńczeniu przeszkleń - aranżacja

Okna istniejące do aranżacji

Rys. 1 - Aranżacja barwnego przeszklenia górnych łuków w trójpodziału w skrzydłach okien.

7 – Metody, materiały i techniki wykonania prac

- a). W stolarni okiennej stare szyby wymienić na saklenie podwójne komorowe. Uszkodzone elementy drewniane szczeblin i ram okien wynieść na nowe z zachowaniem istniejącej formy oryginału i materiału. Całość stolarki scalić kolorystycznie do jednolitego koloru pierwotnego. Profile drewniane skrzydeł okiennych dostosować do zamontowania szklenia podwójnego z szyb komorowych.

Zakres prac renowacji okien drewnianych:

- szczegółowa dok. fot., pomiarowa i opisowa,
- demontaż poszczególnych kwater i przewiezienie do pracowni konserwatorskiej
- czyszczenie, dezynsekcja, odgrzybianie, impregnacja; wszystko w zakresie koniecznym
- wymiana uszkodzonych elementów i fragmentów,
- flekowanie ubytków drewna,
- felcowanie pod kwatery dwuszybowe,
- szlifowanie wyrównujące powierzchni drewna papierem ściernym i cykliną,
- zakładanie powłok ochronnych firmowych np. farbą do drewna HK lasur fm. Remmers,

Podobnie należy odnowić okiennice poprzez: od wewnątrz nowe wykończone ochronnie np. powłoka HK Lasur firmy Remmers

Renowacja krat stalowych;

- oczyścić ze starych powłok,
- wykonanie podkładu miniowego,
- wykończenie ftalowe matowe, grafit.

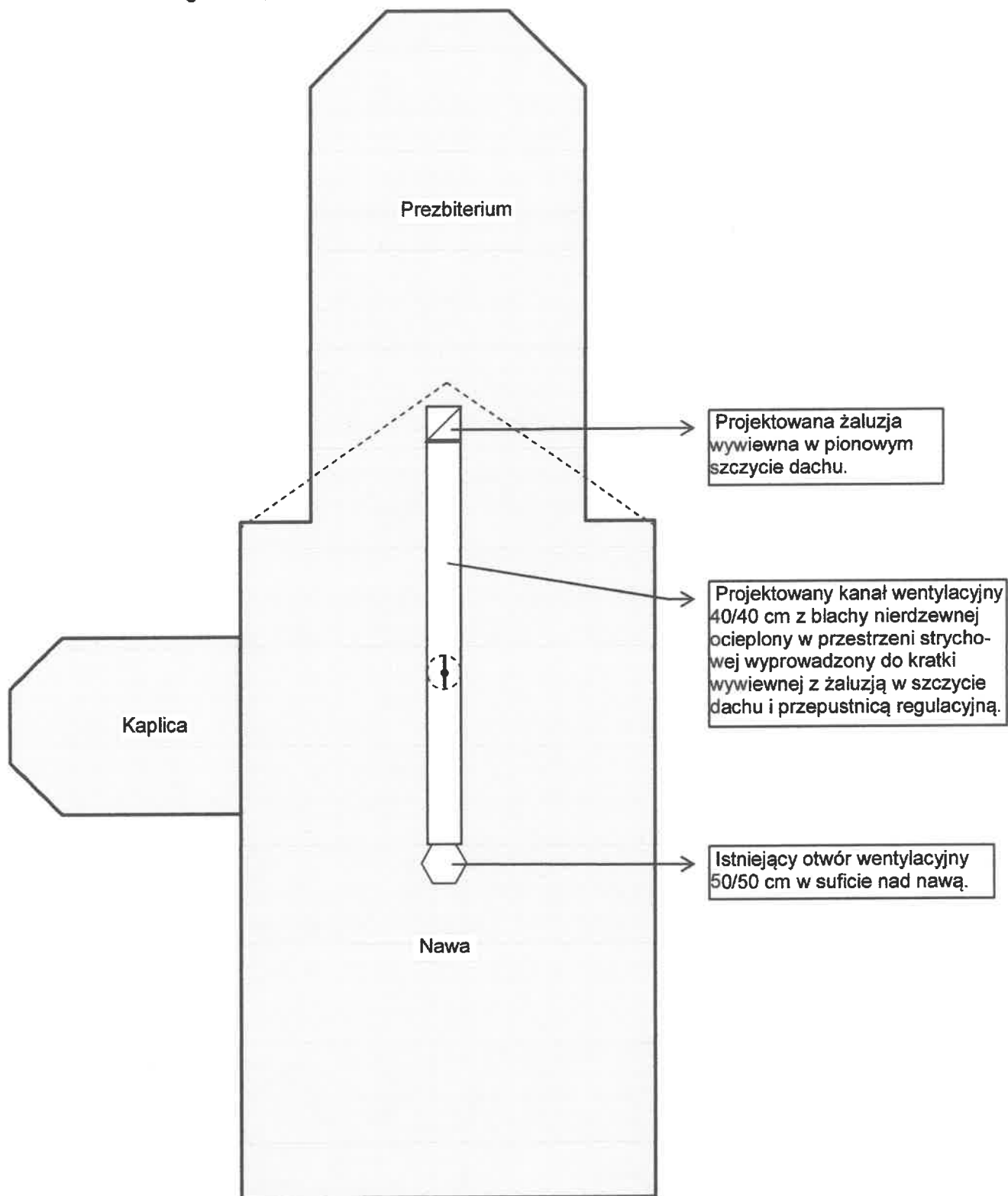
b). Drewno konstrukcji dachu oraz podłogi strychu po oczyszczeniu nawarstwień osadów kurzu, odkurzyć i zaimpregnować preparatem wielofunkcyjnym przeciw owadom i ogniem typu Fobos M-4 przez oprysk 30% roztworem nakładanym w 4 godzinnych odstępach, do naniesienia 0,59 litra/m² powierzchni impregnowanego drewna. Miejsca z uszkodzeniami drewna przez owady (fot.10) oczyścić do zdrowego drewna i zdezynfekować środkiem zwalczającym owady Anti-Insekt Remmers, aplikacja 0,30-0,35 litra/m² powierzchni drewna.

c). Wyprowadzenie wentylacji z istniejącego otworu w stropie na zewnątrz przez pionową ściankę szczytową nad dachem wykonać kanałem z blachy nierdzewnej ocieplonym i zakończonym żaluzją osłaniającą.

Na kanale zamontować w wspomaganie wentylacji wentylatorem elektrycznym i tak rozwiązać, aby przy wyłączonym wentylatorze nie następowało jakiegokolwiek blokowanie naturalnej wentylacji grawitacyjnej.

W tym celu należy zastosować rurę z pionowym wolnym przelotem dla swobodnej wentylacji grawitacyjnej i boczne obejście z wentylatorem osiowym i zwrotnicą/przepustnicą rozdzielającą.

Rys. 2 – Obrys podłogi strychu od góry
Długość 26,5 m/ szer.6,2 i 6,1 m. Powierzchnia podłogi strychu 212,4 m²

e-mail: nowysacz@wuoz.malopolska.pl

PROTOKÓŁ

Spisany w dniu 04.08.2023 r. w m. Wilezyska;

Dotyczący:
Postępowania w sprawie wydania pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich przy kościele parafialnym pw. Św. Stanisława BM w Wilezyskach, wpisanym do rejestru zabytków decyzją z dnia 25.11.1976 r. pod nr rej. A-202

Obecni:

1. Ks. Bogusław Maciaszek – proboszcz parafii;
2. P. Józef Stec – autor programu prac konserwatorskich;
3. P. Maria Manna – pracownik WUOZ w Krakowie Delegatura w Nowym Sączu;
4. P. Katarzyna Gołąb – pracownik WUOZ w Krakowie Delegatura w Nowym Sączu;
5. p. ~~Walter Kigge~~ - kurmistrz Zboczej
6. p. Agata Wrota - UM Bobowa

Komisja w powyższym składzie ustaliła: 7. Jan Heisterich, 8. Anna Kosińska.

Dobrano ogólny dyktando oraz stornu stobierki
dziennicy. Wnioskodawca i autor programu
prac konserwatorskich poinformowali, że zakres
przewidywanych prac przy danych obejmie ukończenie
wstępnego elementarza i skłoty meblowe oraz
habetonnia w skrytce i drzwi, które będzie
zamontowane od strony recepcyjnej. Ponadto planowane
jest odgrzybianie od zewnętrznej strony omonotolnym
figuralnym i w zamian projektu si) wykonanie
barierki ochronnej w formie paneli drzwi
W związku z powyższym poinformowano, że należy
uzupełnić zmienny program prac konserwatorskich
Wnioskodawca poinformował, że zakres uzgodnił
prac przy ścianach zewnętrznych i suficie, który
został uzgodniony w Rozwodzie MKK z 2018,
bądźle dokonano wykonanie podchodni na suficie
i wykonanie suwni bez wykorzystania na ścianach
podchodni. Poinformowano, że należy w projekcie
zobaczyć szczegółowy projekt energizacji obiektu.
T. Anna Kosińska, autorka projektu parafialnego, że
dotenie pracownicy mogą projekt podchodni.
W związku z powyższym poinformowano, że należy

WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW W KRAKOWIE
Informacja dotycząca przetwarzania danych osobowych przez Administratora oraz praw osób, których dane są
ZA ZGODNOŚC Z OPRACOWANIE zostałą zamieszczona na stronie <https://www.wuoz.malopolska.pl/>

2023-08-04

MAŁOPOLSKI
WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR
ZABYTKÓW

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie Delegatura w Nowy Sącz
ul. Wisniewieckiego 127, 33-300 Nowy Sącz
tel. 18-442-84-84, 18-442-82-52
e-mail: nowysacz@wuoz.malopolska.pl

Protokół komisji o szybkie wykonanie Rozsądzenia
i wypłat noc polowe konserwatorskie

Na tym protokół zakończono i po przeczytaniu podpisano.

1.	<i>Krzysztof Majanek</i>	6. <i>Agata Wian</i>
2.	<i>Jan Słec</i>	7. <i>Jan Monatka</i>
3.	<i>Marian</i>	8. <i>Anna Koszala</i>
4.	<i>K. Gojko</i>	
5.	<i>Michał Lepus</i>	

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Administratora oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie <https://www.wuoz.malopolska.pl/>

Wzrost: *Rokozym Gojko*

2023-08-04

8 – Oczekiwane efekty prac

Zamierzone prace zapewnią poprawę stanu techniczno – użytkowego i trwałości budynku oraz estetyki wnętrza świątyni.

9 – Nadzór techniczny nad prowadzeniem robót

Przedmiotowe roboty należy prowadzić pod nadzorem osoby uprawnionej:

Jan Marszałek - inż. budownictwa
upr. budowlane. GAS 834/48-84,
izba zawodowa MAP/BO/1092/03,
upr. do zabytków NS-PSOZ-6/96
rzeczoznawca mykologii bud. PSMB-53/2005,

Opracowanie; Data: 20-09-2023 r.

Jan Marszałek
PRZEGLĄDY I OCENA TECHNICZNA
WYROBÓW I OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
inż. Jan Marszałek
RZECZOZNAWCA
MYKOLOGICZNO-BUDOWLANY
upr. mykologiczne-PSMB-53/2005
bud. GAS 834A-48/84, do zabytków PSOZ-6/96

/podpis/

ARStec
PRACOWNIA PLASTYCZNA I KONSERWATORSKA
mgr Józef Stec - nr dypl. ASP 3956

ARTYSTA PLASTYCZNY
KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI
mgr Józef Stanisław Stec

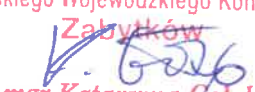
ul. Długosza 71/8 tel. (018) 4422962

33-500 NOWY SĄCZ
/podpis/

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Krakowie
Delegatura w Nowym Sączu
ul. Wiśniowieckiego 127
33-300 Nowy Sącz
tel. 18 442-84-84, 442-82-52

Załącznik do pozwolenia Nr 295/2023

DNS - 11.5142.14.2023.MM.1

Z UPOWAŻNIENIA
Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora
Zabytków

mgr Katarzyna Gołąb